

Vernieuwingscholen; een beschouwing

Moet een school nieuw zijn om binnen het kader van vernieuwingscholen te vallen? Of is het juist de onderwijsmethode die (ver)nieuw(end)(er) moet zijn om ervoor te zorgen dat onze leerling op zijn of haar eigen wijze kan schitteren?

TEKST INGE MOLENAAR

Katholiek, protestants of islamitisch? Een – volgens de rijksoverheid - *openbare school* staat open voor kinderen van alle godsdiensten en levensbeschouwingen. In tegenstelling tot de – volgens de rijksoverheid - *bijzondere scholen*: de katholieke-, protestantse- en islamitische school. Een bijzondere school mag namelijk van leraren en leerlingen eisen dat ze een bepaalde godsdienst of levensovertuiging hebben. Dat geldt overigens in de praktijk vaak alleen voor islamitische scholen.

Algemeen bijzonder

Naast de – wat men noemt – bijzondere scholen zijn er ook scholen die zich richten op een opvoedingsidee of onderwijsmethode – de volgens de rijksoverheid *algemeen bijzondere scholen*. Neem bijvoorbeeld het *Montessori onderwijs* waarin er ingespeeld wordt op de vaardigheden die leerlingen graag willen of kunnen leren en waarbij er gewerkt wordt in heterogene groepen, zodat de jongere leerlingen worden gestimuleerd om hulp te vragen aan oudere klasgenoten.

Verantwoordelijkheid, samenwerken en zelfstandigheid: de drie pijlers van het *Dalton onderwijs*. Als leerling krijg je vrijheid om zelf te bepalen wat je op een dag gaat doen, maar binnen vastgestelde (tijds)grenzen wordt er veel van je samenwerkingscapaciteiten gevraagd door het werken in groepjes. Het planbord, maatjessysteem, de vrije schooltaken en het stoplicht (zou juf Ank – uit de luizenmoeder – toch meer daltongericht zijn?) zijn kenmerkend voor het *Dalton onderwijs*.

Het *Jenaplanonderwijs* laat veel elementen van het gezin terugkomen. De klaslokalen zijn voorzien van een huiskamer en elk kind krijgt de verantwoordelijkheid over het eigen leerproces. Samen spreken, werken, spelen en vieren zijn belangrijk, maar ook met zelfstandig

werken, eigen initiatief nemen en het presenteren van hun kennis wordt geoefend.

Onduidelijke categorie?

Naast de genoemde scholen zijn er nog meer scholen die binnen de voor mij onduidelijke categorie vernieuwend vallen.

De school waar de juf geen juf meer is, maar juist een coach van een stamgroep noemen we de *Laterna Magica*. Een integraal kindcentrum, waarbij kinderen 52 weken per jaar, van 7.30 tot 18.30 uur welkom zijn. Geen apart kinderdagverblijf en ook geen aparte naschoolse opvang meer! *De Alan Turing school* wil kinderen opleiden voor het wereldburgerschap in een geglobaliseerde, digitale wereld.

Of *Kiem* een nieuwe vmbo-school waar het ontwikkelingstempo, de interesses, de talenten en de beweeglijkheid wordt afgestemd op jongens. De leraar wordt ingezet als een activerende motor om te prikkelen en nieuwsgierigheid op te wekken. Een ding is zeker: de smoes over ongesteldheid zal dan niet meer in de gymzaal klinken.

De leraar wordt ingezet als een activerende motor om te prikkelen en nieuwsgierigheid op te wekken

De eerste *humanistische school* staat in Amsterdam. Waarbij iedere leerling zich gezien en gewaardeerd moet voelen. Het lijkt mij dat leerlingen zich op elke school zo moeten voelen? Participatie staat centraal: leerlingen moeten betrokken raken bij de wereld om hen heen en zich een gewaardeerd onderdeel gaan voelen van de maatschappij en zij hier een bijdrage aan leren leveren.

▲ Lekker zelf uitzoeken

Een school waar creatieve en kunstzinnige leerlingen een leeromgeving aangeboden krijgen waarin zij zich maximaal kunnen ontplooiën: *de Vinse school*. Het moment en het niveau waarop een vak afgesloten kan worden, kan voor elke leerling anders zijn. Zelfstandig keuzes leren maken zou het leren positief beïnvloeden. Ook als zij er zelfstandig voor kiezen om vandaag niet te leren?

Spring High is een onderwijsvorm waarbij beweging in welke vorm dan ook centraal staat. Beweging?! De LO'ers onder ons zijn wakker! Er wordt in blokken en thema's gewerkt waarbij de leerlingen na afloop van het blok hun project moeten presenteren en hun portfolio moeten verdedigen.

Het *Cartesius 2* is een school voor vwo(plus) en havo waarbij leerlingen vaak buiten school te vinden zijn met als uitgangspunt een academische en onderzoek matige onderwijsaanpak. Zorgt dit voor hoogleraren of McDonalds-kenners?

Foto's
Anita Riemersma

Contact
inge_molenaar@hotmail.com

Kernwoorden
vernieuwingsscholen,
innovatie,
bewegingsonderwijs

Welke is de beste?

Een opsomming van enkele vernieuwingsscholen waarna misschien een belangrijke vraag bij

je opkomt: Welke vernieuwingsschool komt het beste uit de test?

Wat mij betreft? Geen. De (ver)nieuw(end) (ere) school of onderwijsmethode zijn niet van belang, maar wij, docenten, zijn de belangrijkste schakel. Heeft een leerling niet gewoon een docent nodig die betrokken is, vertrouwen heeft, een duidelijke communicatie en instructie

**De (ver)nieuw(end)
(ere) school of
onderwijsmethode zijn
niet van belang, maar
wij, docenten, zijn de
belangrijkste schakel**

heeft, de leerling keuzes geeft (de verantwoordig bij de leerling legt) maar hier ook iets voor terug vraagt (verwachtingsvol is) en de leerlingen ondersteuning kan bieden? Daarnaast ook grenzen stelt en de leerlingen eens een 'nee' verkoopt (die lijkt op sommige scholen namelijk uitverkocht). Wat mij betreft kunnen wij dan, als docenten, onze leerlingen ieder op zijn of haar eigen wijze laten schitteren!